

Reportage

‘Hersenletsel heeft veel impact’

► Europese dag van de beroerte moet barrières wegnemen

HOOGEVEEN - In het kader van de Europese dag van de beroerte, die dinsdag voor de twaalfde keer plaatsvindt, wordt in de centrale hal van ziekenhuis Bethesda van 10.00 tot 16.00 uur een informatiemarkt gehouden. Bezoekers kunnen er spreken met ervaringsdeskundigen en de patiëntenvereniging, bijvoorbeeld over de oorzaak en praktische gevolgen van beroerte en lotgenotencontact. Er is aandacht voor risicofactoren die een verhoogde kans geven op het ontstaan van een beroerte en ook kunnen bezoekers hun bloedsuiker en bloeddruk laten meten.

Monique Bons

‘Dick en Hetty Blok zijn altijd de aanjagers geweest voor deze dag die jaarlijks in het ziekenhuis gehouden wordt’, weet Bert Nijmeijer. ‘Dick heeft zelf een beroerte gehad en hij geeft hier ook voorlichting over op scholen. Door de beroerte heeft hij veel in moeten leveren, maar ondanks dat zet hij zich altijd voor de volle honderd procent in. Bij deze dag is hij het die de leidende rol heeft. Door privéomstandigheden moet hij dit jaar echter verstek laten gaan, maar Dick en zijn vrouw blijven wel actief op de achtergrond.’

Nijmeijer is nauw betrokken bij de organisatie van de informatiemarkt in Hoogeveen. Hij is zelf actief binnen de Hersenstichting. ‘We willen met de markt een wat breder publiek bedienen en daarom geven we informatie over alles wat met hersentrauma te maken heeft. De voorlichting beperkt zich niet alleen tot de gevolgen van een beroerte, maar er is bijvoorbeeld ook informatie over andere vormen van niet-aangeboren hersenletsel en dementie. We proberen het zo breed mogelijk aan te dragen. Er doen diverse partijen aan mee. Er is uiteraard een kraam van Hersenletsel.nl, de patiëntenvereniging die sinds juli

2014 is ontstaan uit een samenvoeging van de Afasie Vereniging Nederland (AVN), Cerebraal en de Nederlandse CVA-vereniging. Daarnaast is de uitleenwinkel van Icare aanwezig, studenten van het Alfa-college zitten klaar om het bloedsuikergehalte van bezoekers te prikken, er zijn fysiotherapeuten om te vertellen wat er allemaal nog mogelijk is na hersenletsel, de Hersenstichting biedt allerlei foldermateriaal aan, Koninklijke Visio geeft informatie over visuele beperkingen en er is een specialistisch verpleegkundige neurologie aanwezig om informatie en voorlichting te geven.’

► ‘Ik kan maar één tip geven: laat je niet afschepen, blijf vechten. Dat is het waard’

Met een verleden als verpleegkundige op onder meer de afdeling psychogeriatric, zijn ervaring met een dochter met ernstig niet-aangeboren hersenletsel en als mantelzorger voor een schoonmoeder met Alzheimer, weet Nijmeijer als geen ander, zowel op professioneel als persoonlijk gebied, wat de impact van hersenletsel kan zijn. ‘Onze dochter is in 1996 door een medische fout in coma geraakt. Ze was toen 21 jaar en de prognose was dat ze waarschijnlijk nooit meer uit haar coma zou ontwaken.’ Nijmeijer kon zich hier niet bij neerleggen en zocht contact met Henk Eilander. Deze bekende klinisch neuropsycholoog is gespecialiseerd in de diagnostiek

Bert Nijmeijer hoopt dat de Europese dag van de beroerte veel drempels wegneemt.

en behandeling van mensen met niet-aangeboren hersenletsel en in het bijzonder de problematiek van mensen in een bewusteloze toestand. ‘Dokter Eilander stond erom bekend dat hij door middel van een prikkelprogramma patiënten uit hun coma kon halen. Hij heeft onze dochter getest en hier kwam uit dat ze van de vier opdrachten die hij haar gaf, er drie adequaat uit kon voeren! Ze is van uit het verzorgingshuis, waar ze inmiddels verbleef, overgebracht naar het revalidatiecentrum Roesingh in Enschede. Daar verbleef ze een jaar en sindsdien woont ze in Dedemsvaart, in een setting van de Baalderborg Groep.’ Inmiddels

zijn er twintig jaren verstreken en laat de jonge vrouw nog regelmatig mensen verstand staan van wat ze weet. ‘Wij kunnen met haar communiceren doordat ze ‘ja’ en ‘nee’ kan aangeven. We zijn nu met een spraakcomputer bezig. Ik heb veel strijd moeten voeren om in beeld te krijgen wat er nu precies gebeurd was. Dat heeft bij elkaar zo’n drie jaar geduurd.’

Impact

Het hersenletsel van hun dochter en zus, had veel impact op het gezin Nijmeijer. ‘Zij is de oudste van vier, de jongste zat nog op de basisschool. De eerste periode was heel zorgelijk, we wisten niet

of ze het zou redden. Later, toen ze in het revalidatiecentrum zat, bezocht ik haar drie keer in de week in Enschede. Daarnaast had ik natuurlijk nog mijn werk en mijn gezin en het continue gevecht met allerlei instanties. Het was niet alleen emotioneel een heel zware tijd, maar ook fysiek. En dan had je nog de reacties van de omgeving. Vooral de eerste jaren vond ik het heel confronterend hoe andere mensen op haar reageerden. Onze dochter zit in een rolstoel en heeft spasmen. Als wij met haar een winkel of restaurant binnengaan, kijken ze ons aan als ze iets van haar willen weten. Blijkbaar denkt iedereen dat wanneer je in

Wat is een beroerte?

De medische term voor beroerte is CVA, Cerebro Vasculair Accident, wat letterlijk een ongeluk in de vaten van de hersenen betekent. Bij een CVA knapt er een bloedvat in de hersenen (hersenvloeding) of raakt het verstopt (herseninfectie). In beide gevallen wordt de bloedtoevoer naar de hersenen verstoord waardoor het getroffen deel te weinig zuurstof krijgt en beschadigt.

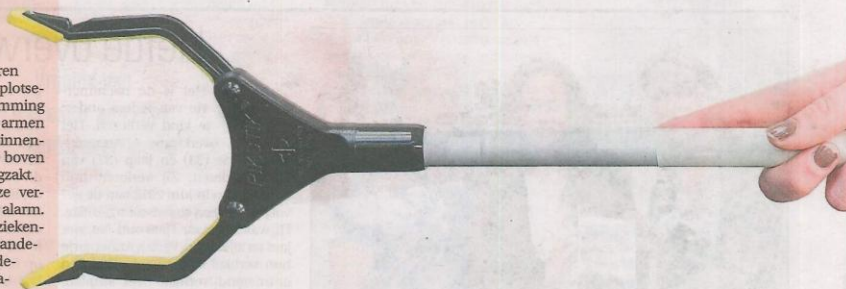
Als er een CVA vermoed wordt, kan snel handelen voorkomen dat er grote, blijvende schade in de hersenen wordt aangericht.

De hartstichting besteedt met de leus ‘mond, spraak arm: beroerte alarm, bel 112’ momenteel in de media veel aandacht aan het herkennen van een CVA. Signaleert u bij iemand ineens een scheve mond? Vraag hem zijn tanden

te laten zien en kijk of de mond scheef hangt. Verwarde spraak kan ook een signaal van een CVA zijn. Laat de persoon een zin uitspreken om te controleren hoe de spraak is. En is er plotseeling krachtverlies of verlamming aan een arm, laat dan beide armen naar voren strekken en de binnenkant van de handen naar boven draaien. Kijk of een arm wegzakt.

Herkent u één van deze verschijnselen, sla dan direct alarm. Hoe eerder iemand in het ziekenhuis is, hoe eerder een behandeling kan starten. Snel handelen voorkomt hersenbeschadiging en overlijden.

► Bron: Nederlandse CVA-vereniging en Nederlandse Hartstichting

Een grijphulpmiddel die vaak wordt gebruikt. André Weirma ©

OPMERKELIJK Elke week sterven in Nederland 150 mensen aan de gevolgen van een beroerte. De Europese dan van de beroerte moet dit aantal terugdringen. Ook moet het begrip van mensen die een beroerte hebben overleefd toenemen.

Zowel professioneel als privé heeft Nijmeijer te maken met de impact van hersenletsels.

André Weima ©

een rolstoel zit en niets zegt je dan automatisch ook wel 'niet goed zal wezen'. Dat doet nog steeds zeer. Want ze kan heel goed zelf aangeven wat ze wil, ze is ook beslist niet dom!

Publiekscollege

Dat onbegrip ziet Nijmeijer ook regelmatig in een andere vorm wanneer hij zijn schoonmoeder bezoekt op de gesloten afdeling in Weidesteyn. 'Er gebeuren op zo'n afdeling nu eenmaal dingen waar je geen grip op hebt. Als beroeps-beoefenaar én als mantelzorgert weet ik wat ik wel moet doen en wat niet, maar ik zie het om mij heen ook wel eens mis gaan. Ge-

woon, omdat bezoekers niet goed weten hoe ze moeten reageren op het soms onvoorspelbare gedrag van de bewoners. Want wat moet je doen als iemand er ineens met je jas of handtas vandoor gaat, omdat hij er zeker van is dat het zijn eigendom is? Dat soort dingen kunnen er de oorzaak van zijn dat je er tegenop gaat zien om een psychogeriatrische instelling te bezoeken. Dat die drempel steeds hoger wordt. Speciaal om daar wat tips en handvatten voor te geven, houden we op 10 mei 's middags het publiekscollege 'Zo verschrikkelijk in de war'. Op die manier hopen we dat het de volgende keer toch wat makkelijker wordt om

iemand in een verpleeghuis op te zoeken.'

Frustratie

Karakterverandering, halfzijdige verlamming, concentratie- en spraakstoornissen. Het zijn maar een paar van de gevolgen waarmede iemand met hersenletsel én zijn omgeving mee te maken kunnen krijgen. 'Het maakt natuurlijk wel verschil of dit door een beroerte of hersentrauma is veroorzaakt, maar de gevolgen kunnen wel overeenkomen. Daar zit voor een leek geen verschil in. Daarom pakken we deze informatiedag ook zo breed aan, dan kunnen we alles behalven. Bezoekers kunnen met hun

vragen bij ons terecht. En wanneer we niet direct een antwoord paraat hebben, gaan we het uitzoeken. Er zit dan ook altijd nog wel het nodige nawerk aan zo'n dag vast. Ik zie vaak dat mensen verzandden in allerlei regeltes en door instanties van het kastje naar de muur gestuurd worden. Dat frustreert me enorm. Wij zijn inmiddels in wat rustiger vaarwater terechtgekomen, maar ik heb ook wat af moe-

ten knokken. Ik ben brutaal geworden, en dat moet ook wel, anders sta je in de kou. Ik krijg nu, altijd in goed overleg, veel voor elkaar. Ik weet inmiddels de juiste kanalen. Maar al die mensen die niet mondig genoeg zijn, worden met een kluitje in het riet gestuurd en komen nooit meer thuis. Dat vind ik verschrikkelijk. Ik kan maar één tip geven: laat je niet afschepen, blijf vechten. Dat is het waard.'

Publiekscollege: Zo verschrikkelijk in de war

HOOGEVEEN - In d'Olde Bieb aan de Wielewaal 5 wordt dinsdag van 14.00 tot 15.30 uur een interactieve bijeenkomst gehouden voor (toekomstige) bezoekers van een psychogeriatrische instelling zoals Weidesteyn. Wat gebeurt er als uw partner of familielid wordt opgenomen in een verpleeghuis? Waar loopt u tegenaan als uw dierbare al opgenomen is? Soms ziet u er zo tegen op om een bezoek te brengen aan een verpleeghuis. Bewoners gedragen zich soms vreemd, soms luidruchtig, soms lijken ze zich zelfs een beetje agressief te gedragen. Hoe moet u daar als bezoeker op reageren of moet u afwijkend gedrag juist negeren? En waarom lijkt het alsof de ver-

pleging niet altijd (adequaat) reageert op bewoners? Speciaal voor wie zich tijdens een bezoek aan een verpleeghuis niet op zijn gemak voelt, houdt Bert Nijmeijer samen met Geri Blanken, zorgbemiddelaar bij Weidesteyn, het college 'Zo verschrikkelijk in de war'. Er wordt gelegenheid geboden om bezoekerservaringen uit te wisselen en deelnemers krijgen informatie en praktische tips waardoor een volgend bezoek meer ontspannen zal verlopen. Het college is gratis bij te wonen, maar aanmelden is wel noodzakelijk.

► Dat kan via www.vrijwilligershoogeveen.nl/colleges of via 0528-278855.

